

УДК 351.746.1(477)

О. І. Безпалова**КОМПЕТЕНЦІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ**

З'ясовано місце Служби безпеки України в системі суб'єктів, уповноважених вживати заходів щодо реалізації правоохоронної функції держави. Проаналізовано функції, якими наділена Служба безпеки України з метою реалізації правоохоронної функції держави. Виокремлено та проаналізовано два основні напрями діяльності Служби безпеки України щодо реалізації правоохоронної функції держави (внутрішній та зовнішній).

Зроблено висновок, що пріоритетним напрямком діяльності Служби безпеки України є своєчасне виявлення та оцінка потенційних загроз національній безпеці, усвідомлення ступеня їх небезпеки для національних інтересів нашої держави. Наголошено на значущості посилення попереджувально-прогностичної функції системи забезпечення державної безпеки.

Обґрунтовано значущість вироблення дієвої системи критеріїв оцінки ефективності діяльності Служби безпеки України.

Ключові слова: Служба безпеки України, правоохоронна функція держави, компетенція, внутрішні загрози, зовнішні загрози, небезпека, національні інтереси, ефективність.

Правоохоронна функція держави є однією з основних у системі функцій держави. Зміст правоохоронної функції держави полягає в тому, що правоохоронна діяльність здійснюється уповноваженими на те органами державної влади за різноманітними напрямками (у різних сферах життєдіяльності) з використанням цілого комплексу спеціальних методів та засобів діяльності. Від ступеня системності реалізації правоохоронної функції залежить ефективність діяльності держави у сфері забезпечення правопорядку [1, с. 95].

Згідно із ст. 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу. Забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом [2]. Отже, одним із важливих напрямів реалізації правоохоронної функції держави є забезпечення безпеки людини, суспільства і держави в цілому, тобто досягнення стану правової (юридичної) захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства та держави, що закріплені на законодавчому рівні. Важливе місце в системі

суб'єктів, уповноважених вживати заходів щодо реалізації правоохоронної функції держави, зокрема щодо забезпечення безпеки людини, суспільства і держави, відводиться Службі безпеки України. Актуальність здійснення ефективної діяльності Служби безпеки України щодо реалізації правоохоронної функції держави не викликає жодних сумнівів, оскільки саме якість виконання органами безпеки покладених на них відповідно до чинного законодавства обов'язків щодо забезпечення державної безпеки України свідчить про стан правового та демократичного розвитку нашої держави, рівень дотримання законних інтересів держави та прав громадян.

З'ясуванню місця Служби безпеки України в системі правоохоронних органів, окресленню особливостей діяльності цього органу щодо виконання покладених на нього завдань з реалізації правоохоронної функції держави присвятили свої праці такі науковці, як О. М. Бандурка, О. О. Котелянець, М. М. Мікуліна, О. М. Полковниченко та ін. Проте хотілося б зауважити, що окремі питання все ще залишаються недостатньо дослідженими; зокрема мова йде про необхідність удосконалення практичної діяльності органів Служби безпеки України щодо реалізації ними правоохоронної функції держави, виведення її на якісно новий рівень з урахуванням рекомендації Парламентської асамблеї Ради Європи [3]. Особливої уваги заслуговує той факт, що сьогодні відбувається реформування всієї системи правоохоронних органів України, однією зі складових якої є органи безпеки. Зважаючи на це, важливого значення набуває запровадження виваженого підходу до вироблення самої концепції реформування, визначення місця та ролі кожного правоохоронного органу, чіткого розмежування завдань та функцій правоохоронних органів з метою уникнення їх дублювання тощо.

Згідно із Законом України «Про Службу безпеки України» Служба безпеки України – це державний правоохоронний орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України [4]. До числа основних завдань, що покладені на Службу безпеки України у межах визначеної законодавством компетенції та які спрямовані на реалізацію правоохоронної функції держави, слід віднести такі:

- захист державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу України, законних інтересів держави та прав громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спеціальних служб, посягань з боку окремих організацій, груп та осіб, а також забезпечення охорони державної таємниці;
- попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, корупції та організованої злочинної діяльності у сфері управління й економіки та інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України [4].

Згідно із ст. 10 Закону України «Про основи національної безпеки України» основними функціями, які має право реалізовувати Служба безпеки України з метою реалізації правоохоронної функції держави, є:

- вироблення і періодичне уточнення Стратегії національної безпеки України і Военної доктрини України, доктрин, концепцій, стратегій і програм у сфері національної безпеки, планування і здійснення конкретних заходів щодо протидії і нейтралізації загроз національним інтересам України;

- створення нормативно-правової бази, необхідної для ефективного функціонування системи національної безпеки;

- комплексне кадрове, фінансове, матеріальне, технічне, інформаційне та інше забезпечення життєдіяльності складових (структурних елементів) системи національної безпеки;

- підготовка сил та засобів до їх застосування згідно з призначенням;

- постійний моніторинг впливу на національну безпеку процесів, що відбуваються в політичній, соціальній, економічній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній, військовій та інших сферах, релігійному середовищі, міжетнічних стосунках; прогнозування змін, що відбуваються в них, та потенційних загроз національній безпеці;

- систематичне спостереження за станом і проявами міжнародного та інших видів тероризму;

- прогнозування, виявлення та оцінка можливих загроз, дестабілізуючих чинників і конфліктів, причин їх виникнення та наслідків прояву;

- розроблення науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень з метою захисту національних інтересів України;

- запобігання та усунення впливу загроз і дестабілізуючих чинників на національні інтереси;

- локалізація, деескалація та врегулювання конфліктів і ліквідація їх наслідків або впливу дестабілізуючих чинників;

- оцінка результативності дій щодо забезпечення національної безпеки та визначення витрат на такі цілі;

- участь у двосторонньому і багатосторонньому співробітництві в галузі безпеки, якщо це відповідає національним інтересам України;

- спільне проведення планових та оперативних заходів у рамках міжнародних організацій і договорів у галузі безпеки [5].

Аналіз наведених вище функцій, які має право реалізовувати Служба безпеки України з метою реалізації правоохоронної функції держави, дозволяє дійти висновку про їх різноманітність та багатовекторність. Зазначені функції стосуються як вирішення суто організаційних питань, пов'язаних з організацією поточної роботи

цього органу, так і безпосередньої участі в локалізації ситуацій, що створюють (або потенційно можуть створити) загрозу національній безпеці держави.

Окрему увагу хотілося б зосередити на наявності такого виду функцій, як функції забезпечення, виконання яких відповідними підрозділами дозволяє створити належні умови для реалізації основних функцій органів безпеки України. Як зазначає О. М. Полковниченко, функції забезпечення виконують кадрові, фінансові, аналітичні, господарські та інші підрозділи забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України. До таких функцій можна віднести: забезпечення додержання дисципліни та законності в діяльності персоналу СБУ; забезпечення правового і соціального захисту персоналу СБУ; управління об'єктами державної власності; матеріально-технічне забезпечення діяльності органів і підрозділів СБУ; здійснення контролю за правильністю використання матеріально-технічних та фінансових ресурсів і коштів; виробниче та соціально-побутове забезпечення діяльності СБУ та багато інших, які також визначені у відповідних нормативно-правових актах, що регулюють їх діяльність (положеннях, інструкціях) [6, с. 83–84].

Підтвердженням такої точки зору є позиція науковців (зокрема А. В. Жагліна, О. П. Коренева, А. М. Кононова, В. М. Плішкіна) щодо наявності усталеної класифікації функцій управління. Так, найбільш оптимальним, як зазначає О. П. Коренєв, є поділ функцій управління на загальні (облік, аналіз, прогнозування, планування, організація, регулювання, контроль), спеціальні (вид та зміст яких обумовлюються відповідною сферою або галуззю управління) та забезпечувальні (до яких належать кадрова, матеріально-технічна, фінансова, діловодства тощо; їх завданням є обслуговування реалізації загальних та спеціальних функцій управління) [7, с. 172–175]. Позицію О. П. Коренева щодо таких видів загальних функцій управління, як аналіз, прогнозування, планування, організація, регулювання, контроль підтримує В. М. Плішкін [8, с. 14]; погоджуючись з даною класифікацією, А. М. Кононов та А. В. Жаглін пропонують розглядати функції управління (зокрема в контексті діяльності органів внутрішніх справ) з позицій пріоритетності, масштабності функцій, ресурсозатратності, агрегованості й важливості інформації, що застосовується при їх реалізації, виділяючи стратегічну, оперативну і тактичну функції управління [9, с. 53].

Зазначені класифікації функцій надаються переважно в контексті діяльності органів внутрішніх справ, однак зважаючи на те, що органи безпеки, так само як і органи внутрішніх справ, реалізують правоохоронну функцію держави, види функцій, притаманні органам безпеки, не повинні суттєво відрізнятися; лише зміст кожної функції відрізняється залежно від конкретного напрямку діяльності.

Зважаючи на викладене вище, слід звернути увагу, що в Законі України «Про Службу безпеки України» не наведено перелік функцій, які мають право реалізовувати органи безпеки. Лише у ст. 10 Закону України «Про основи національної безпеки України» такий перелік наводиться, проте він стосується функцій усіх суб'єктів забезпечення національної безпеки. Погоджуємось із точкою зору С. П. Пономарьова, що це, безсумнівно, далеко не в позитивному плані позначається на правоохоронній практиці Служби безпеки України [10, с. 48–49]. Таким чином, вважаємо, що необхідно внести зміни та доповнення до чинного законодавства, зокрема до Закону України «Про Службу безпеки України», якими мають бути визначені та закріплені основні функції, що уповноважені реалізовувати органи безпеки України. Це дозволить не допустити дублювання функцій органами та підрозділами Служби безпеки України та налагодити дієву взаємодію між ними, сприятиме оптимізації діяльності Служби безпеки України щодо реалізації правоохоронної функції держави. Під час вироблення системи функцій, виконання яких має бути покладено на Службу безпеки України, необхідно обов'язково врахувати стандарти країн Європейського Союзу та НАТО у цій сфері; можливо, було б доцільно окремі функції перерозподілити між іншими органами, на яких покладено обов'язок щодо реалізації правоохоронної функції держави.

Якісне виконання функцій, які має право реалізовувати Служба безпеки України з метою реалізації правоохоронної функції держави, вимагає визначення на законодавчому рівні системи органів безпеки. Так, у ч. 1 ст. 9 Закону України «Про Службу безпеки України» визначено систему органів безпеки, яку складають Центральне управління Служби безпеки України, підпорядковані йому регіональні органи, органи військової контррозвідки, військові формування, а також навчальні, науково-дослідні та інші заклади Служби безпеки України [4].

З метою отримання більш повного уявлення про різноманітність завдань, виконання яких покладено на Службу безпеки України, наведемо структуру Центрального управління. Це дозволить нам визначити основні орієнтири діяльності органів безпеки та з'ясувати специфіку їх діяльності щодо відвернення, виявлення й усунення явних і потенційних внутрішніх і зовнішніх загроз у сфері державної безпеки. Отже, координація діяльності усіх органів Служби безпеки України та контроль за її відповідністю вимогам чинного законодавства покладені на Центральне управління, яке безпосередньо відповідає за стан державної безпеки. Центральне управління Служби безпеки України складається з Апарату голови Служби безпеки України і таких функціональних підрозділів:

- контррозвідки;
- захисту національної державності;

- контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки;
- контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки;
- охорони державної таємниці та ліцензування;
- боротьби з корупцією та організованою злочинністю;
- боротьби з тероризмом, захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів;
- оперативно-технічних заходів;
- оперативного документування;
- слідчого;
- інформаційно-аналітичного, кадрового, правового, господарського, фінансового, медичного та інших видів забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України [11].

Виходячи зі структури Центрального управління Служби безпеки України та зважаючи на основні завдання, які здійснюються його підрозділами, можна дійти висновку, що доволі розгалужена структура цього органу дозволяє виконувати значну кількість завдань надзвичайної складності, які мають загальнонаціональне значення.

Аналіз чинного законодавства, що регламентує діяльність Служби безпеки України [4], та праць науковців (зокрема О. М. Полковниченка) [6, с. 77] дає можливість виокремити два основні напрями діяльності Служби безпеки України щодо реалізації правоохоронної функції держави:

1) зовнішній, тобто спрямованість діяльності на створення належних умов для забезпечення національної безпеки, захищеності інтересів держави, суспільства та прав людини від зовнішніх загроз;

2) внутрішній, тобто спрямованість діяльності на створення належних умов для забезпечення національної безпеки, захищеності інтересів держави, суспільства та прав людини від внутрішніх загроз.

Слід підкреслити, що останнім часом збільшилася кількість загроз (як зовнішніх, так і внутрішніх) національній безпеці, законним інтересам держави та правам громадян. У Законі України «Про основи національної безпеки України» визначено перелік основних реальних та потенційних загроз національній безпеці України, стабільності в суспільстві. До числа зовнішніх загроз національній безпеці, що актуалізувалися останнім часом та можливість настання яких передбачена у чинному національному законодавстві, можна віднести такі:

- посягання на державний суверенітет України та її територіальну цілісність, територіальні претензії з боку інших держав;
- спроби втручання у внутрішні справи України з боку інших держав;
- розвідувально-підбивна діяльність іноземних спеціальних служб;

– загроза посягань з боку окремих груп та осіб на державний суверенітет, територіальну цілісність, економічний, науково-технічний і оборонний потенціал України, права і свободи громадян;

– можливість незаконного ввезення в країну зброї, боєприпасів, вибухових речовин і засобів масового ураження, радіоактивних і наркотичних засобів;

– можливість втягування України в регіональні збройні конфлікти чи у протистояння з іншими державами;

– нарощування іншими державами поблизу кордонів України угруповань військ та озброєнь, які порушують співвідношення сил, що склалося [5], тощо.

Триваюча в Україні політична криза зумовила активізацію дій окремих суб'єктів владних повноважень місцевого рівня, спрямованих на заклики до відокремлення деяких регіонів нашої держави від України та їх приєднання до території інших держав. Така ситуація створює реальну загрозу порушення територіальної цілісності та недоторканності України, активізує спроби втручання у внутрішні справи України з боку інших держав та призводить до виникнення загрози національній безпеці України. Поява нових і трансформація рівня традиційних для сучасних реалій зовнішніх загроз національним інтересам, а також їх поєднання є істотною загрозою, що найбільш деструктивно впливає на національну безпеку. Саме на своєчасну нейтралізацію зазначених загроз з урахуванням положень чинного законодавства має бути спрямована діяльність Служби безпеки України.

Серед внутрішніх факторів найбільш небезпечними є корупція, правовий нігілізм, організована злочинність, незаконна міграція, соціально-економічна та політична нестабільність, протистояння різних гілок влади тощо [12, с. 34]. Отже, актуалізація внутрішніх загроз національній безпеці України зумовлює оновлення існуючого на сьогодні механізму забезпечення національної безпеки держави, вироблення дієвого алгоритму дій, спрямованих на мінімізацію негативних наслідків настання внутрішніх загроз або їх нейтралізацію, активізацію взаємодії уповноважених суб'єктів реалізації правоохоронної функції держави, спрямованої на недопущення настання небезпеки життєво важливим національним інтересам України.

Таким чином, пріоритетним напрямком діяльності Служби безпеки України є своєчасне виявлення та оцінка потенційних загроз національній безпеці, усвідомлення ступеня їх небезпеки для національних інтересів нашої держави. Адекватність оцінки загроз, ступеня їх реальної небезпеки для життєво важливих інтересів України визначають політику держави у сфері національної безпеки і, відповідно, ефективність системи цих гарантій, тенденції розвитку, змін її структури тощо [13, с. 113]. У зв'язку з цим важливого значення набуває вироблення ефективної державної політики національної безпеки, спрямованої на забезпечення дієздатної системи

управління національною безпекою, координацію та консолідацію зусиль усіх органів державної влади щодо виявлення, оцінки та попередження сучасних загроз та викликів національній безпеці держави, забезпечення балансу між зовнішніми та внутрішніми аспектами безпеки, підвищення значущості та дієвості несилових форм та методів забезпечення національної безпеки. Особливої уваги в рамках реалізації даної політики потребує посилення попереджувально-прогностичної функції системи забезпечення державної безпеки, яка передбачає запобігання та усунення впливу загроз і дестабілізаційних чинників на національні інтереси; локалізацію, деескалацію та припинення конфліктів; ліквідацію наслідків конфліктів або впливу дестабілізаційних чинників. Провідне місце у цьому процесі має відводитись саме Службі безпеки України, від ефективності діяльності якої щодо реалізації правоохоронної функції держави безпосередньо залежить існування самої держави. Підтримуємо позицію М. В. Грека, що діяльність Служби безпеки України щодо реалізації правоохоронної функції держави можна визначити першочерговим завданням, оскільки незабезпечення державного суверенітету, конституційного ладу тощо неминуче призводить до неможливості забезпечити права і свободи людини і громадянина, економічне благополуччя та інше [14, с. 246].

У сучасних умовах, зумовлених появою нових викликів та загроз, зростанням нестабільності в державі та її окремих регіонах, забезпечення національної (державної) безпеки є ключовим напрямом діяльності усіх органів державної влади України, на яких покладено обов'язок щодо реалізації правоохоронної функції держави. Зважаючи на те, що Служба безпеки України є державним правоохоронним органом, створеним саме з цією метою, актуальність підвищення ефективності його діяльності щодо забезпечення національної безпеки шляхом вироблення дієвого механізму захисту від зовнішніх та внутрішніх загроз, налагодження ефективної взаємодії з іншими уповноваженими на те суб'єктами не викликає жодних сумнівів. У цьому аспекті надзвичайно важливим є своєчасне врахування як вже існуючих, так і потенційних загроз національній безпеці, удосконалення нормативно-правової основи діяльності Служби безпеки України шляхом конкретизації її основних завдань та функцій, орієнтація діяльності Служби безпеки України на пріоритетність захисту прав і свобод людини та громадянина, що дозволить підвищити рівень довіри до держави з боку громадянськості. У зв'язку з цим підтримуємо позицію В. В. Тоцького та О. В. Плетньова щодо необхідності поступового перетворення Служби безпеки України з державного органу, що виконує лише каральні функції, на орган, основним пріоритетом діяльності якого є захист прав і свобод людини та законних інтересів суспільства [12, с. 35]. Одним із кроків у цьому напрямку має стати вироблення дієвої системи критеріїв оцінки ефективності діяльності Служби

безпеки України, обґрунтованості та доцільності витрат на реалізацію заходів щодо забезпечення державної безпеки, яка повинна бути відкритою для широких кіл громадськості. Це дозволить суттєво зміцнити місце Служби безпеки України в системі забезпечення національної безпеки в цілому і серед суб'єктів реалізації правоохоронної функції держави зокрема.

Список використаних джерел: 1. Артемьев А. М. Государственная правоохранительная служба: системные свойства, функции, правовое обеспечение : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.14, 12.00.01 / Артемьев Александр Михайлович. – М., 2008. – 417 с. 2. Конституція України : закон України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. 3. Democratic oversight of the security sector in member states : recommendation 1713 (2005) [Електронний ресурс] / Council of Europe, Parliamentary Assembly. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/main.asp?Link=/documents/adoptedtext/ta05/erec1713.htm>. 4. Про Службу безпеки України : закон України від 25.03.1992 № 2229-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382. 5. Про основи національної безпеки України : закон України від 19.06.2003 № 964-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351. 6. Полковниченко О. М. Адміністративно-правове регулювання реалізації правоохоронної функції держави органами безпеки України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Полковниченко Олександр Миколайович. – Харків, 2012. – 184 с. 7. Административное право России : учебник. – Ч. 1 : Государственное управление и административное право / под ред. А. П. Коренева. – М. : Моск. акад. МВД России ; Центр юрид. лит. «Щит», 2002. – 306 с. 8. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / В. М. Плішкін ; за ред. Ю. Ф. Кравченка. – Київ : Нац. акад. внутр. справ України, 1999. – 702 с. 9. Кононов А. М. К вопросу о функциях системы управления в органах внутренних дел / А. М. Кононов, А. В. Жаглин. // Труды Академии управления МВД России. – 2009. – № 1 (9). – С. 51–53. 10. Пономарьов С. П. Служба безпеки України як суб'єкт реалізації правоохоронної функції держави / С. П. Пономарьов // Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові підходи дослідження : матеріали міжкафедр. «круглого столу» (23 жовт. 2012 р., Харків). – Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Рейтинг, 2012. – С. 48–50. 11. Центральне управління Служби безпеки України / Служба безпеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.sbu.gov.ua/sbu/control/uk/publish/article?art_id=83212&cat_id=83154 – Назва з верху екрана. 12. Тоцький В. В. Роль і місце Служби безпеки України в системі суб'єктів боротьби з тероризмом (адміністративно-правові аспекти) / В. В. Тоцький, О. В. Плетньов // Адміністративне право і процес. – 2013. – № 3 (5). – С. 33–41. 13. Антонов В. Політика національної безпеки України в сучасних умовах: проблеми та реалії / В. Антонов // Право України. – 2014. – № 5. – С. 106–114. 14. Грек М. Завдання Служби безпеки України як правоохоронного органу / Михайло Грек // Публічне право. – 2012. – № 3 (7). – С. 240–247.

Надійшла до редколегії 20.06.2014

Беспалова О. И. Компетенция Службы безопасности Украины по реализации правоохранительной функции государства

Вьяснено место Службы безопасности Украины в системе субъектов, уполномоченных на реализацию правоохранительной функции государства. Проанализированы функции, которыми наделена Служба безопасности Украины с целью реализации правоохранительной функции государства. Проанализированы два основные направления деятельности Службы безопасности Украины по реализации правоохранительной функции государства (внутренний и внешний).

Сделан вывод, что приоритетным направлением деятельности Службы безопасности Украины являются своевременное выявление и оценка потенциальных угроз национальной безопасности, осознание степени их опасности для национальных интересов нашего государства. Акцентировано внимание на значимости усиления предупредительно-прогностической функции системы обеспечения государственной безопасности.

Обоснована значимость разработки действенной системы критериев оценивания эффективности деятельности Службы безопасности Украины.

Ключевые слова: Служба безопасности Украины, правоохранительная функция государства, компетенция, внутренние угрозы, внешние угрозы, опасность, национальные интересы, эффективность.

Bezpalova O. I. The competence of the Security Service of Ukraine in realizing the law enforcement function of the state

It is grounded that an important place in the system of subjects authorized to take measures in realizing the law enforcement function of the state, including in the sphere of guaranteeing human, society and the state safety has the Security Service of Ukraine.

The objective of this article is to clarify the place of the Security Service of Ukraine in the system of law enforcement agencies, to outline the features of this body's activity in carrying out its tasks as for realizing the law enforcement function of the state.

The need to achieve the objective of the research is due to the fact that some issues of the activity of the Security Service of Ukraine are still insufficiently studied, in particular there is a necessity to improve the practical activity of the Security Service of Ukraine in realizing law enforcement function of the state, leading it to a new qualitative level taking into account recommendations of the Parliamentary Assembly.

Analysis of the features that the Security Service of Ukraine has the right to realize aiming at implementing the law enforcement function of the state, made possible to conclude their diversity and multivectorial. These functions are related both to resolve organizational issues connected with the body's current work organization and involvement in the localization of situations that create (or potentially may create) a threat to the national security.

Two main activities of the Security Service of Ukraine in realizing the law enforcement function of the state (internal and external) are pointed out and analyzed.

It is concluded that the priority of the activity of the Security Service of Ukraine is the timely identification and assessment of potential threats to the national security, awareness of the degree of danger to the national interests of our country. It is emphasized on the importance of strengthening preventive and predictive function within the system of guaranteeing national security, which provides prevention and removal of threats and destabilizing factors on the national interests; localization, de-escalation and cessation of conflicts; elimination of the consequences of conflicts or the impact of destabilizing factors.

Importance of making an effective system of evaluating the criteria of the efficiency of the Security Service of Ukraine, validity and feasibility of costs on realizing measures in the field of ensuring national security, which should be open to the public is grounded.

Keywords: Security Service of Ukraine, law enforcement function of the state, competence, internal threats, external threats, danger, national interests, efficiency.

УДК 342:342.5(045)(477)

Є. О. Безсмертний

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ФОРМ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

На підставі ґрунтовного аналізу чинного законодавства України розкрито поняття та види адміністративно-правових форм суб'єктів державної влади.

Особливу увагу приділено визначенню вичерпного обсягу адміністративних процесуальних прав і обов'язків, якими наділяються суб'єкти державної влади; розкриттю особливостей і форм реалізації цих прав та обов'язків такими суб'єктами.

Визначено типові риси суб'єктів державної влади, закономірності їх функціонування, права та обов'язки, які забезпечуються або здійснюються у поєднанні із застосуванням заходів адміністративного примусу.

Як висновок автор наполягає на необхідності проведення постійних наукових досліджень у галузі вдосконалення різних форм адміністративної діяльності органів державної влади як головної гарантії прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб як суб'єктів адміністративно-правових відносин.

Ключові слова: адміністративно-правові форми, суб'єкт державної влади, заходи адміністративного примусу.

Розглядаючи питання поняття та видів адміністративно-правових форм діяльності суб'єктів державної влади, слід визначитись, перш за все, з поняттям суб'єкта владних повноважень. Так, у п. 3 ч. 1 ст. 17 Кодексу про адміністративне судочинство України визначено, що суб'єктами владних повноважень є органи державної